

Austrasiorum regibus, usque ad Carolum Martellum. Anno 1051 Henricus Niger conventum hic habuit Imperialem Kalendis Febr. Anno 1077 Rudolfus Sueviæ Dux Hildebrandi Papæ instinctu contra Henricum IV Cæsar electus, comitia hic celebravit, una cum legato Romano. Sub Sigismundo aucta sunt urbi privilegia & immunitates. Anno 1496 celebravit hic festum Maximilianus Austriacus cum Philippo filio suo Archiduce. Sub eodem Maximiliano sæpius hic agitata Comititia. Anno 1518 evocatus Lutherus rationem fidei suæ hic reddidit, & sub Carolo V in Comititiis oblata est Confessio ab hac urbe post denominata, anno 1530. Decimo octavo post anno cusa est moderatio religionis, quam *Interim* vocant, per Iulium Pflug, Michaëlem Heldum, & Iohannem Illebium. Biennio post habitis ibi Comititiis urfit Carolus V Concilium Tridentinum. Sub Ferdinando confirmata est pax Augustana. Et ne Ecclesiastica fileam, circa annum Christi cxc fertur Augustæ prædicasse Euangelium Lucius quidam, & Prætorem Campestrium ad religionem Christianam convertisse; quod tamen quia certis historiarum documentis non probatur, in medio relinquimus. Certiora hæc sunt: sub Diocletiano Narcissum Gerundensem docuisse, & primum illic Episcopum constituisse Dionysium Cerensem, qui cum Afra, Digna, Eunomia, Euprepia, multisque aliis sanctis à Cajo Diocletiani Duce interfectus est, quorum martyrum memoria incidit in quintam & duodecimam Augusti. At anno Christi 400 missi sunt ab Ambrosio Mediolanensi Episcopo Augustam Albanus & Theomnestus, ut Ecclesiam ibi Arianam hæresi infectam purgarent. Anno Christi 618 præfectus est Ecclesiæ Sozimus, qui primus Episcoporum Augustanorum censetur. Visuntur in hac urbe armamentaria duo instructissima, palatia Fuggerorum magnifica, aquæ ductus publicus, curia, quæ Cybeles templum fuisse perhibetur, Bibliotheca locuples, templa complura pulchritudine & antiquitate spectabilia. Sita est in fertili & amœna planitie ad fluvium Lycum, dives populi & rebus omnibus abundans, & frequentibus Imperii Comititiis celeberrima.

Vlma.

Vlma Imperialis quoque civitas Sueviæ est, sita ad confluentes Ilari & Blavi, quorum ille ex Algea, hic ex Wirtenbergenfitione ortus se in Danubium exonerat. Nomen habet ab ulmis, quarum illic larga est ubertas, solo ad eas edendas sua sponte luxuriante. Et fuit per diu pagus, ad annum scilicet 1300 usque, fossa tantum & sepibus munitus. Nunc urbs est valida, florens opibus, & copiis locuples, omnique rerum ad vitam necessariorum præsidio ornata.

Templa habet multa, sed præ aliis unum eximium, quod magnificentia columnarum, structuræ artificio, maiestate & dignitate operis cætera totius Germaniæ, uno excepto Argentoratensi, provocat. Habet templum illud turrim præcellam, quam olim, priusquam pinnis & lorica cincta esset, conscendit Maximilianus, ut ex ea locorum conterminorum situm amœnitatemque prospectaret. Fertur eo tempore Imperator in extremis turris lapidibus ita stetisse, ut alterum quidem pedem extulerit, agitaritque, alterius vero pedis partem dimidiam, extra locum in quo consistebat, libraverit, media duntaxat plantæ parte nixus. Ostenditur hodieque locus in quo stetit, cum adjecta nominis inscriptione. Sunt in eadem urbe duo fora maxima, euripi pulcherrimi, armamentaria instructissima. Danubio alluitur, qui primum ibi navigabilis efficitur, Ilaro & Blavo receptis. Nullos circum se montes habet, excepto illo, qui ad Septentrionem est, S. Michaëlis. Muris clauditur firmissimis. Forma Reipublicæ aristocratica est, & ab optimatibus administratur. Senatores habet 72, qui ex ordine patritio & plebejo constant, quorum prudentia universæ res, tum in urbe, tum in agro administrantur, dum singulis sua certa munera attributa sunt. Templum primum in urbe est divæ Virgini sacrum, anno 1464 fundari cœptum, & anno demum 1488 exædificatum. Eo nullum in tota Germania fanum est, nec latius, nec altius.

Constantia sita est ea Sueviæ parte, qua Rhenus ex lacu Acronio sese in Venetum mergit. Vetustatem indicat nomen, cum tamen nulla ejus in antiqua historia extet mentio. Quæ enim *Castra Constantia* vocantur, in Gallia sunt ad ostium Sequanæ. Sita est inter Acronium lacum (ut dixi) & inter Venetum, quorum ille major est & superior, hic minor & inferior. Sed illum hodie à castro de Podmen Podamicum vocant, hunc ab oppido, quod Cella Rudolphi dicitur, Cellacensem. In extrema ergo lacus superioris parte sita est Constantia. Ager ferax est vini, frumenti, pomorum, olerum. Habet pabula optima, neque quicquam ei denegavit natura, cujus ad vitam necessarius sit usus. Templum cathedrale sacrum est B. Stephano. Primus Episcopus Constantiensis fuit Maximinus, qui ex veteri Vindonissa cum Episcopatu huc translatus est sub Clotario II, & Dageberto. Celebrata hic est Synodus Constantiensis dicta, imperante Sigismundo, Episcopo urbis Ottone III.

Nec ignobiles quoque sunt urbes, *Nordlingen*, *Memmingen*, *Lindau*, *Fuessen*, *Rottweil*, ubi iuridicus Imperii conventus est.